

Aguisín A - Gaelscoil na Dúglaise

Polasaí Bí Cineálta Scoile chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi

Ghlac Bord Bainistíochta Ghaelscoil na Dúglaise leis an bpolasaí seo a leanas chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi.

Comhlíonann an polasaí seo go hiomlán ceanglais Bí Cineálta: Nósanna Imeachta chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna 2024.

Aithníonn an Bord Bainistíochta go gcuireann iompraíocht bhulaíochta as do chearta an linbh mar a leagtar amach i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh. Tá freagracht orainn go léir, mar phobal scoile, oibriú le chéile chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi agus chun déileáil leis an tionchar diúltach a bhíonn ag iompraíocht bhulaíochta.

Táimid tiomanta do chinntiú go gcoinnítear gach scoláire a fhreastalaíonn ar ár scoil saor ó dhíobháil agus go bhfuil folláine ár ndaltaí chun tosaigh i ngach rud atá á dhéanamh againn. Aithnímid an tionchar diúltach a d'fhéadfadh a bheith ag iompraíocht bhulaíochta ar shaol ár ndaltaí agus táimid tiomanta go hiomlán d'iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi.

Deimhnímid go ndéanfaimid, i gcomhréir lenár n-oibleagáidí faoi reachtaíocht chomhionannais, gach beart atá indéanta de réir réasúin chun ciapadh daltaí nó baill foirne a chosc ar aon cheann de na naoi bhforas a shonraítear: inscne, stádas sibhialta, stádas clainne, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine agus a bheith mar bhall den Lucht Siúil.

Mír A: Forbairt/athbhreithniú ar ár bpolasaí Bí Cineálta chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi

Tugadh deis do gach ball dár bpobal scoile ionchur a bheith acu i bhforbairt/athbhreithniú an pholasaí seo.

	Dáta an chomhairliúcháin	Modh Comhairliúchain
Foireann na Scoile	21 Márta 2025	Ceistneoir agus Plé
Daltaí	Scoilbhliain 2024-2025	Ceistneoir agus Plé
Tuismitheoirí	Meitheamh 24	Ceistneoir
Bord Bainistíochta	22 Bealtaine 2025	Plé
An dáta ar faomhadh an polasaí : 4ú Mean Fómhair 2025		
An dáta is déanaí a ndeanadh athbhreithniú ar an bpolasaí		

Mír B: Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc

Leagtar amach sa mhír seo na straitéisí coisctheacha a úsáidfí an scoil. Ina measc sin tá straitéisí atá dírithe go sonrach ar iompraíocht bhulaíochta ar líne a chosc, iompraíocht bhulaíochta homafóbaí agus trasfhóbaí, iompraíocht bhulaíochta ciníche, iompraíocht

bhulaíochta gnéasaigh agus ciapadh gnéasach de réir mar is cuí.

Cultúr agus Timpeallacht

Ní gá gur binn béal ina thost

Tacaíonn pobal na scoile le timpeallacht ina dtuigtear nach binn béal ina thost i gcónaí. Ón gcéad lá cuirtear daltaí ar a gcompórd ag caint faoi ábhar imní maidir le hiompraíocht bhulaíochta.

Duine fásta iontaofa

Tugtar le fios do dhaltai gur féidir leo ról súntasach a bheith acu i leith na frithbhulaíochta má ardaíonn siad aon ábhar imní atá acu le duine fásta iontaofa laistigh den phobal scoile. Tabharfaidh an duine fásta iontaofa seo le fios dóibh i gcónaí go bhfuil an rud ceart déanta acu agus roinnfidh siad an t-eolas leis an mball foirne atá freagrach as dul i ngleic leis an iompar bulaíochta. Leanfaidh an duine fásta iontaofa seo ar aghaidh ag tabhairt tacaíocht don scoláire a roinn an t-ábhar imní leo fad is atá an ball foirne cuí ag deileáil leis.

Spásanna fisiciúla sábháilte

Tá na spásanna sa scoil seo sábháilte, lasta go soiléir agus feiceálach dos na baillfoirne atá i mbun féitheoireachta go héifeachtach.

Maoirseacht

Deintear feitheoireacht chuí ar dhaltai na scoile seo i gcónaí.

Curaclam

Cuirtear teagasc agus foghlaim atá comhoibríoch agus measúil chun cinn sa scoil seo. Deintear gach iarracht braistint nascachta, muintearas agus comhbhá a chothú sna daltaí agus iad i mbun foghlama. Cuirtear éagsúlacht agus ionchuimsitheacht chun cinn sna hábhair curaclaim –Oideachas Sóisialta, Pearsanta, Sláinte; Creideamh; Oideachas Caidrimh agus Gnéasach; Stair; Tíreolas, agus araile.

Polasaí agus Pleanáil

Tá folláine phobal na scoile ag croílár pholasaithe agus phleananna na scoile.

Ní ghlactar le hiompraíocht bhulaíochta riamh agus tá an scoil dírithe ar iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic leis.

Tá leagan den pholasaí Bí Cineálta atá curtha in oiriúint do dhaltai na scoile forbartha ag na daltaí sa phobal scoile ar thaispeáint timpeall na scoile agus i ngach seomra ranga.

Caidreamh agus Comhpháirtíochtaí

Cuirtear béim ar leith ar naisc láidir idirphearsanta chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus chun dul i ngleic leis.

-Comhairle na nÓg

-Clubanna scoile

-Cumann na dTuismitheoirí

-Plé rialta ar thionchar na bulaíochta agus na cúiseanna a bhaineann leis

-Comhpháirtíocht na ndaltai sa phobal scoile

-Comhpháirtíocht na dtuismitheoirí sa phobal scoile

Iompraíocht Chibearbhulaíochta a chosc

Táimid aireach sa scoil seo d'ainneoin an dul chun cinn dearfach atá ann le forbairt na teicneolaíochta don sochaí go bhfuil ár ndaltai leochaileach maidir le cibearbhulaíocht nó iompraíocht ar líne nach bhfuil inghlactha.

Téann an scoil seo i ngleic go réamhghníomhach leis na dúshláin seo trí inniúlacht dhigiteach agus saoránacht dhigiteach a chur chun cinn, agus timpeallachtaí sábháilte ar líne a chothú. Seo a leanas roinnt des na straitéisí atá in úsáid chun iompraíocht chibearbhulaíochta a chosc

- Cur i bhfeidhm an churaclaim OSPA
- comhráite rialta le daltaí faoi chaidreamh atá measúil agus cineálta a chothú ar líne
- polasaí úsáide inghlactha don teicneolaíocht a fhorbairt agus a chur in iúl go leanúnach
- deintear tagairt d'iompraíocht chuí ar líne mar chuid de na caighdeáin iompraíochta sa Chód Iompair
- Deintear imeachtaí sábháilteachta ar líne a fhógairt do thuismitheoirí atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí a leanaí ar líne sa bhaile
- Ní cheadaítear dos na daltaí fón/uaireadóir cliste a bheith in úsáid acu i rith am scoile
- Conradh le Chéile

Iompraíocht bhulaíochta homafóbaí/trasfhóbaí a chosc

Aithníonn an scoil seo go bhfuil sé de cheart ag gach dalta lena n-áirítear daltaí aeracha, leispiacha, déghnéasacha agus trasinscne a mhothú go bhfuil siad sábháilte agus go bhfuil tacaíocht á fháil acu ar scoil.

Seo roinnt des na straitéisí atá againn chun iompraíocht bhulaíochta homafóbaí agus trasfóbaí a chosc

- timpeallacht fhisiciúil ionchuimsitheach a chothú agus a choinneáil
- steiréitíopaí inscne a cheistiú
- spreagtar na daltaí labhairt amach nuair a fheiceann siad iompraíocht homafóbach ag tarlú

Iompraíocht bhulaíochta ciníche a chosc

Deineann an scoil seo ceiliúradh ar an éagsúlacht atá soiléir sa lá atá inniu ann. Curtear fáilte roimh dhaoine ó chulraí agus cultúir éagsúla

Seo roinnt des na straitéisí atá in úsáid againn chun iompraíocht bhulaíochta ciníche a chosc

- Cothaítear cultúr scoile ina ndéantar an éagsúlacht a cheiliúradh agus ina "bhfeiceann daltaí iad féin" i dtimpeallacht na scoile
- Roghnaítear ábhar léitheoireachta don leabharlann agus téacsleabhair a léiríonn agus a chéiliúrann éagsúlacht chultúrtha.
- Moltar do thuismitheoirí na scoile na luachanna seo a chur chun cinn sa bhaile.

Iompraíocht bhulaíochta gnéasaigh a chosc

Díríonn an scoil seo ar chomhionannas inscne mar chuid de bhearta na scoile chun timpeallacht thacúil agus mheasúil a chruthú.

Seo roinnt des na straitéisí chun iompraíocht bhulaíochta gnéasaigh a chosc atá in úsáid againn.

- Cinntítear go léiríonn baill foirne iompraíocht mheasúil agus go gcaitheann siad le daltaí ar an mbealach céanna beag beann ar a n-inscne
- Cinntítear go bhfuil na deiseanna céanna ag gach dalta páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí scoile beag beann ar a (h)inscne
- Deintear an éagsúlacht a cheiliúradh ar scoil agus tugtar aitheantas do rannpháirtíocht gach dalta tuismitheoirí a spreagadh chun na luachanna seo a bhaineann le meas a threisiú sa bhaile

Ciapadh gnéasach a chosc

Ní ghlacann an scoil seo le ciapadh gnéasach. Ní deintear beag is fiú den chiapadh gnéasach amhail gur magadh nó spochadh atá ann riamh.

Seo roinnt des na straitéisí atá againn chun ciapadh gnéasach a chosc

- Cuirtear eiseamláirí dearfacha chun cinn laistigh de phobal na scoile
- Deintear steiréitíopaí inscne a d'fhéadfadh cur le ciapadh gnéasach a cheistiú

Mír C: Ag dul i ngleic le hIompraíocht Bhulaíochta

Seo a leanas an múinteoir/na múinteoirí atá freagrach as dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta:
An múinteoir ranga i gcomhairle leis an gcómhórnóir

Nuair a tharlaíonn iompraíocht bhulaíochta, déanfaidh an scoil:

- a chinntiú go n-éistear leis an dalta a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici agus go gcuirtear é/í ar a s(h)uaimhneas
- iarracht príobháideacht na ndaoine atá i gceist a chinntiú
- gach comhrá go híosair
- aois agus cumas na ndaoine atá i gceist a mheas
- a éisteacht le tuairimí an dalta a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á dhéanamh air/uirthi maidir leis an mbealach is fearr chun dul i ngleic leis an gcás
- a ghníomhú go tráthúil
- tuismitheoirí na ndaoine atá i gceist a chur ar an eolas

Is iad seo a leanas na céimeanna a ghlacfaidh an scoil le fáil amach an raibh iompraíocht bhulaíochta á dhéanamh, na cuir chuige a ghlacfar chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus an t-athbhreithniú a déanfar ar dhul chun cinn.

Bunmhíniú ar Iompraíocht Bhulaíochta

Iompar spriocdhírthe a dheineann dochar, ar líne nó as líne, is ea bulaíocht. D'fhéadfadh sé gur dochar fisiciúil, sóisialta agus/nó mothúchánach a bheadh i gceist. Leanann iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh thar thréimhse ama agus bíonn neamhchothroime cumhachta i gceist ann sa chaidreamh idir beirt nó idir grúpaí daoine sa chomhphobal scoile.

Tá sé mar phríomhaidhm againn agus aghaidh á tabhairt ar thuairiscí ar iompraíocht bhulaíochta stop a chur leis an iompraíocht bhulaíochta agus a oiread agus is féidir, an caidreamh idir na daltaí atá i gceist a athbhunú.

A aithint ar tharla nó nár tharla iompraíocht bhulaíochta

Nuair atá an múinteoir ag aithint ar tharla nó nár tharla iompraíocht bhulaíochta deineann sí/sé machnamh ar na nithe seo a leanas: cad, cá háit, cathain agus cén fáth?

Cuirtear na ceisteanna seo a leanas san áireamh-

-An raibh an iompar spriocdhírthe?

-An raibh sé leantach?

-An raibh neamhchothroime cumhachta ann?

Más amhlaidh go dtugtar an freagra dearfach do gach ceist is léir gur iompraíocht bhulaíochta atá i gceist agus deintear déileáil leis fé Níosanna Imeachta Bí Cineálta.

Má bhíonn grúpa daltaí i gceist, deintear teagmháil le gach dalta ina (h)aonar ar dtús. Ina dhiaidh sin buailtear le gach dalta atá i gceist mar ghrúpa.

Ag an gcruinniú grúpa, iarrfar ar gach dalta a c(h)untas féin ar cad a tharla a thabhairt lena cinntiú go bhfuil gach duine sa ghrúpa soiléir faoi thuairimí a chéile. Tugtar tacaíocht do gach dalta de réir mar is cuí, i ndiaidh an chruinnithe ghrúpa.

Tarlaíonn sé uaireanta go n-iarrtar ar na daltaí atá i gceist a gcuntas ar an eachtra/na heachtraí a scríobh síos.

Aithnítear go dtarlaíonn eachtraí do-ghlactha uaireanta ach nach iompar bulaíochta atá ann. Déanfar déileáil leis trí Chód Iompar na Scoile.

Sa chás gur tharla iompraíocht bhulaíochta

Déanfar teangmháil leis na tuismitheoirí.

- Tugtar cluas éisteachta do thuairimí an dalta a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici maidir leis an mbealach is fearr chun dul i ngleic leis an gcás
- Coimeádtar taifead den phlé a rinneadh le gach duine a bhí i gceist
- Déanfar an taifead seo a dhoiciméadú ar fhoirm agus ar chineál na hiompraíochta bulaíochta, más eol sin, cá háit agus cathain a tharla sé agus dáta na teagmhála tosaigh leis na daltaí atá i gceist agus a dtuismitheoirí
- Cuirtear tuairimí na ndaltaí agus a dtuismitheoirí san áireamh maidir leis na gníomhartha atá le déanamh chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta sa taifead

Iarphlé i gcás gur tharla iompraíocht bhulaíochta

- Téann an múinteoir i mbun plé arís leis na daltaí agus na tuismitheoirí laistigh de 20 lá scoile i ndiaidh na teagmhála tosaigh
- Déanfaidh an múinteoir an t-athbhreithniú le daltaí agus lena dtuismitheoirí a dhoiciméadú lena fháil amach an bhfuil deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta agus tuairimí na ndaltaí agus na dtuismitheoirí ina leith sin
- Déanfar an dáta ar cinneadh go raibh deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta a thaifeadadh freisin
- Déanfar aon teangmháil le seirbhísí/tacaíochtaí seachtracha a bhreacadh síos freisin
- Más gá, leanfar le maoirseacht agus tacaíocht leanúnach do na daltaí atá i gceist fiú nuair a bheidh deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta
- mura bhfuil deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta déanfaidh an múinteoir athbhreithniú ar na straitéisí a úsáideadh i gcomhairle leis na daltaí atá i gceist agus a dtuismitheoirí agus déanfar amlíne a aontú le haghaidh tuilleadh plé go dtí go dtiocfaidh deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta
- más léir go bhfuil an scoláire a bhfuil an iompraíocht bhulaíochta á léiriú aige/aici ag leanúint leis an iompraíocht a léiriú, úsáidfear straitéisí chun déileáil le hiompraíocht mhíchuí de réir Cód Iompair na scoile.
- mura bhfuil tuismitheoir(i) sásta leis an gcaoi a ndeachaigh an scoil i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta, de réir Nósanna Imeachta Bí Cineálta Chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic Léi do Bhunscoileanna agus Iar-bhunscoileanna, treorófar iad chuig nósanna imeachta ghearán na scoile
- Is féidir le tuismitheoir atá míshásta leis an gcaoi a ndeachaigh an scoil i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta, gearán a dhéanamh leis an Ombudsman do Leanaí má chreideann sé/sí go raibh tionchar diúltach ag gníomhaíochtaí na scoile ar an scoláire

Ní rachaidh an scoil i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta a tharlaíonn nuair nach mbíonn daltaí faoi chúram nó faoi fhreagracht na scoile. Sa chás go mbíonn tionchar ag an iompraíocht bhulaíochta sin ar scoil, áfach, tá an scoil sásta tacú leis na daltaí atá i gceist. I gcás go leanann an iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh sa scoil, déanfar déileáil leis de réir ár bpolasaí Bí Cineálta.

Sa chás nach scoláire ón scoil an scoláire a léiríonn iompraíocht bhulaíochta ach gur scoláire ón scoil an scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici, tabharfaidh an scoil tacaíocht don dalta a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici agus rachaidh siad i mbun plé leis/léi agus leis na tuismitheoirí chun

cinneadh a dhéanamh maidir leis na bearta is féidir a dhéanamh

Tá foireann na scoile cóir agus seasmhach sa chur chuige atá acu dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta.

Bainfidh foireann na scoile úsáid as na cuir chuige seo a leanas chun tacú leo siúd a ndéanfar bulaíocht orthu, iad siúd a bheidh mar fhinné agus iad siúd a leireoidh iompraíocht bhulaíochta

Aithníonn an scoil go dteastaíonn tacaíocht ón scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici agus ón dalta a léiríonn an iompraíocht bhulaíochta araon. Tuigtear an tábhacht a bhaineann le dul i mbun plé leis an scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici gan mhoill chun go mothódh sé/sí go bhfuil tacaíocht á fáil aige/aici, ar a s(h)uaimhneas, agus sábháilte. Aithníonn foireann na scoile na tacaíochtaí a theastaíonn ón scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á léiriú aige/aici chun deacrachtaí gaolmhara a bhainistiú níos éifeachtaí agus chun a chinntiú go ndéantar freastal ar a riachtanais.

Tuigtear gur féidir le laghdú teacht ar ghníomhaíocht nó ar bhraistint cumhachta scoláire nuair a fhulaingíonn sé/sí iompraíocht bhulaíochta nó nuair a fheiceann sé/sí í. Nuair a insíonn scoláire do dhuine fásta go measann sé/sí go bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici d'fhéadfadh sé go mbraithfidís go bhfuil beagáinín smacht á fháil aige/aici ar an gcás ina bhfuil sé/sí. Tuigtear go bhfuil sé rithábhachtach nach dtiocfadh laghdú ar ghníomhaíocht an scoláire arís má dhéanann duine fásta cinneadh maidir leis na bearta a dhéanfar gan éisteacht leis an scoláire agus gan páirt a thabhairt dó/di sa chinneadh faoi na bearta a ghlacfar.

Is cuid lárnach de phobal na scoile iad tuismitheoirí agus tá ról tábhachtach acu, i gcomhpháirtíocht le scoileanna, maidir le dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta. Sa chás gur tharla iompraíocht bhulaíochta, déanfar teagmháil le tuismitheoirí na bpáirtithe atá i gceist go luath chun iad a chur ar an eolas maidir leis an gcás agus chun dul i gcomhairle leo faoi na bearta atá le déanamh chun dul i ngleic leis an iompraíocht mar atá leagtha amach i bpolasaí Bí Cineálta na scoile. I gcásanna ina léiríonn scoláire imní faoi na tuismitheoirí a bheith á gcur ar an eolas, déanfar plean oiriúnach a cheapadh chun tacú leis an scoláire agus maidir le conas a cuirfear a t(h)uismitheoirí ar an eolas.

Cuireann an scoil san áireamh bacainní cumarsáide a d'fhéadfadh a bheith ann agus cumarsáid á déanamh le tuismitheoirí, mar shampla, bacainní litearthachta, inniúlachta digití nó bacainní teanga. I bhfianaise chastacht na hiompraíochta bulaíochta glacann an scoil leis go ginearálta nach bhfuil aon chur chuige amháin a oibríonn go héifeachtach i ngach aon chás. Tá forbairt ag teacht ar thaighde sa réimse seo go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta agus tá athbhreithniú á dhéanamh i gcónaí ar éifeachtacht chur chuige áirithe. Mar scoil, leanfaimid orainn ag glacadh le comhairle maidir leis an dea-chleachtas is fearr.

Iarratais gan aon ghníomhaíochtaí a dhéanamh

Má iarrann an dalta a dhéanann iompraíocht bhulaíochta a thuairisciú ar bhall foirne gan aon rud a dhéanamh faoin iompraíocht seachas "faire amach" dó/di.

Sa chás sin, léirítear comhbhá leis an scoláire, deintear déileáil leis an gcás go tuisceanach agus labhartar leis an scoláire chun a oibriú amach le chéile cad iad na bearta is féidir a dhéanamh chun dul i ngleic leis an gcás agus conas a cuirfear a t(h)uismitheoirí ar an eolas. Tuigtear go bhfuil sé tábhachtach go mothódh an scoláire a d'fhulaing iompraíocht bhulaíochta sábháilte.

Más rud é go n-iarrann tuismitheoirí ar an scoil go sonrach gan aon ghníomhaíochtaí a dhéanamh is féidir leo an t-iarratas seo a chur i scríbhinn chuig an scoil nó cabhrófar leo é sin a dhéanamh sa chás go bhfuil bacainní litearthachta nó inniúlachta digití nó bacainní teanga ann. Mar sin féin, agus iarratas an tuismitheora á chur san áireamh, tá sé de cheart ag an scoil an cinneadh a thógaint, ag brath ar na cúinsí, go bhfuil sé oiriúnach dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta.

Iompraíocht bhulaíochta a thaifeadadh

Ba chóir gach eachtra iompraíochta bulaíochta a thaifeadadh. Ba chóir go ndéanadh an taifead doiciméadú ar fhoirm (agus ar chineál (Féach Cuid 2.7)) na hiompraíochta bulaíochta, más eol sin, cá háit agus cathain a tharla sí agus dáta na teagmhála tosaigh leis na daltaí agus a dtuismitheoirí.

Iompraíocht bhulaíochta díreach:

Iompraíocht bhulaíochta fisiciúil:

- San áireamh sa bhulaíocht fhisiciúil, tá daltaí a bhrú, a shoncáil, a chiceáil, a phriocadh agus cor coise a chur iontu. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh drochionsaí fisiciúil tarlú léi. Cé gur minic a bhíonn "troideanna pleidhíochta" ar siúl ag daltaí, uaireanta is féidir iad sin a úsáid chun ciapadh fisiciúil nó bualadh pianmhar a cheilt.
- Is féidir le hiompraíocht bhulaíochta a bheith dírithe ar mhaoin phearsanta. Mar thoradh air sin d'fhéadfaí damáiste a dhéanamh d'éadach, fón póca nó gléasanna eile, leabhair scoile nó ábhar foghlama eile nó cur isteach ar thaisceadán nó ar rothar an scoláire. D'fhéadfadh sé go ndéanfaí a bhfuil istigh i málaí scoile agus i mboscaí pionsailí a scaipeadh ar an urlár. D'fhéadfaí earraí pearsanta a mhilleadh, a bhriseadh, a ghoid nó a chur i bhfolach.

Iompraíocht bhulaíochta ó bhéal:

Ba cheart glaoch ainmneacha ar bhonn leanúnach atá dírithe ar scoláire agus a ghortaíonn, a mhaslaíonn nó a náiríonn an scoláire a mheas mar chineál iompraíochta bulaíochta. Is minic a thagraíonn iompraíocht bhulaíochta den chineál sin do chuma fhisiciúil, mar shampla méid, nó éadaigh atá á gcaitheamh nó féiniúlacht ghnéis. D'fhéadfaí tagairt freisin do chanúint, tréithe glóir atá uathúil, cumas acadúil, cine nó bunús eitneach.

- **Iompraíocht bhulaíochta i scríbhinn:**

San áireamh in iompraíocht bhulaíochta i scríbhinn tá ráitis mhaslacha a scríobh faoin scoláire in áiteanna poiblí, nótaí faoin scoláire nó líníochtaí den scoláire a chur timpeall.

- **Sracadh:**

D'fhéadfadh sracadh a bheith i gceist le hiompraíocht bhulaíochta. Bíonn sracadh i gceist nuair a fhaightear rud éigin le lámh láidir nó le bagairt.

Iompraíocht bhulaíochta indíreach:

- **Eisiamh:**

Tarlaíonn iompraíocht bhulaíochta eisiata nuair a dhéanann scoláire nó daltaí scoláire eile a aonrú, a eisiamh nó neamhaird a thabhairt air/uirthi in aon turas ar bhonn leanúnach.

- **Caidrimh:**

Tarlaíonn iompraíocht bhulaíochta caidrimh nuair a dhiúltaítear ar bhonn leanúnach d'iarrachtaí a dhéanann scoláire bualadh le piaraí agus caidreamh a bhunú leo nó nuair a bhaintear de na hiarrachtaí sin. I measc na gcineálacha coitianta tá ceannas: "Déan é seo nó ní bheidh mé cairdiúil leat níos mó"; grúpa daltaí ag teacht le chéile in aghaidh scoláire amháin, gothaí neamhbhriathartha, cúlchaint mhailíseach, ráflaí a scaipeadh faoi scoláire; an "chluas bhodhar" a thabhairt do scoláire agus grúpaí cairdis a ionramháil in aon turas ionas nach dtaitneoidh duine éigin leis an ngrúpa.

Iompraíocht bhulaíochta ar líne:

Déantar iompraíocht bhulaíochta ar líne (cibearbhulaíocht) trí fheidhm a bhaint as teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide amhail téacsanna nó teachtaireachtaí díreacha/meandracha, ardáin na meán sóisialta, ríomhphost, aipeanna, suíomhanna cluichíochta digiteacha, consóil chluichíochta, seomraí comhrá agus teicneolaíochtaí eile ar líne.

D'fhéadfadh siad seo a leanas a bheith san áireamh sa chineál sin iompraíochta bulaíochta:

- teachtaireachtaí nó íomhánna gránna, maslacha, tarcaisneacha agus/nó bagracha a sheoladh nó a roinnt le teachtaireachtaí téacs, ríomhphost, teachtaireachtaí díreacha nó suíomhanna gréasáin nó aipeanna eile
- eolas a mheastar a bheith pearsanta, príobháideach agus íogair a phostáil gan chead
- próifílí bréagacha a chruthú ar líonra sóisialta agus/nó a bheith páirteach iontu chun daltaí eile a phearsanú agus/nó a náiriú

- rochtain scoláire ar ghrúpaí comhrá ar líne, ar chuntais nó ar chluiche ar líne a eisiamh nó a bhac in aon turas

Cé go mb'fhéidir nár phostáil scoláire teachtaireacht ar líne ach uair amháin, d'fhéadfaí é sin a mheas mar iompraíocht bhulaíochta mar go bhféadfadh grúpa níos leithne féachaint uirthi i gcás go bhfuil sé i gceist go ndéanfaí í a roinnt nó gur dócha go ndéanfar í a roinnt go minic agus ar an gcaoi sin go bhfuil sí leanúnach. De bhrí go mbaintear feidhm as teicneolaíocht sa bhulaíocht ar líne chun dul i mbun iompraíocht bhulaíochta agus nach dteastaíonn teagmháil aghaidh ar aghaidh chun é sin a dhéanamh, d'fhéadfadh sé tarlú ag am ar bith. Is féidir mórán cineálacha iompraíochtaí bulaíochta a éascú trí bhulaíocht ar líne. I mórán cásanna, d'fhéadfadh baint a bheith ag an mbulaíocht ar líne le heispéireas "as líne" le duine a bhfuil aithne ag an scoláire air/uirthi.

D'fhéadfadh cineálacha teacht i dtír gnéasach a bheith i gceist leis sin lena n-áirítear, comhéigean gnéis agus íomhánna dlúthphearsanta a roinnt gan chead ach gan a bheith teoranta dóibh sin. Cion coiriúil is ea íomhánna a roinnt nó bagairt iad a roinnt gan toiliú.

Cineálacha iompraíochta bulaíochta

Tá mórán cineálacha éagsúla d'iompraíocht bhulaíochta ann. D'fhéadfadh na nithe seo a leanas a bheith san áireamh san iompraíocht ach níl an liosta uileghabhálach:

- iompraíocht bhulaíochta i leith duine atá faoi mhíchumas: iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar mhíchumas nó ar riachtanas breise a shamhlaítear a bheith ag an duine sin nó atá ag an duine sin
- bulaíocht ar dhuine ardchumais: iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar ardchumas acadúil nó buanna as cuimse an scoláire sin
- iompraíocht bhulaíochta i leith duine mar gheall ar fhéiniúlacht inscne: iompraíocht nó teanga a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar fhéiniúlacht inscne a shamhlaítear a bheith ag an duine sin nó atá ag an duine sin
- iompraíocht bhulaíochta homafóbach/trasfhóbach (LADTA+): iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall go samhlaítear go bhfuil nó go bhfuil an duine sin mar bhall den phobal LADTA+
- bulaíocht ar dhuine mar gheall ar a c(h)uma fhisiciúil: iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar an gcuma fhisiciúil atá air nó uirthi. D'fhéadfadh sé go mbeifí ag magadh faoi dhaltaí a bhfuil "cuma dhifriúil" orthu nó go ndéanfaí iad a cháineadh mar gheall ar chruth, méid nó cuma a c(h)oirp
- bulaíocht chiníoch: iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar a c(h)ine nó bunús eitneach lena n-áirítear a bheith mar bhall de phobal an Lucht Siúil nó na Romach. Tugtar sainmhíniú ar chiníochas sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta i gcoinne an Chiníochais¹³ mar "chineál forlámhais a léiríonn é féin trí na dinimicí cumhachta sin atá i láthair i socruithe, cleachtais, beartais agus noirm chultúrtha struchtúracha agus institiúideacha, a bhfuil sé d'éifeacht acu daoine aonair nó grúpaí a eisiamh nó a idirdhealú, bunaithe ar chine, dath, sliocht, nó ar bhunús eitneach"¹⁴
- bulaíocht bhochtaineachta: iompraíocht a bhfuil sé i gceist léi go ndéanfaí scoláire a náiriú de bharr easpa acmhainní
- iompraíocht bhulaíochta i leith duine mar gheall ar fhéiniúlacht reiligiúnach: iompraíocht nó caint a bhfuil sé i gceist go ndéanadh sí dochar do scoláire mar gheall ar fhéiniúlacht reiligiúnach atá aige/aici
- bulaíocht ghnéasaíoch: iompraíocht a bhfuil sé i gceist léi go ndéanfaí dochar do scoláire bunaithe ar ghnéas an scoláire, ag buaná an steiréitíopa go bhfuil scoláire nó grúpa daltaí ar chéim níos ísle mar gheall ar an ngnéas
- ciapadh gnéasach: cineál ar bith teagmhála ó bhéal, neamhbhriathartha nó fisiciúil de chineál gnéasach nach bhfuitear á hiarraidh nó iompraíocht eile bunaithe ar ghnéas a bhfuil tionchar aici ar dhínit an scoláire

Cuirfear tuairimí na ndaltaí agus a dtuismitheoirí maidir leis na gníomhaíochtaí atá le déanamh chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta san áireamh sa taifead. Ba chóir go mbeadh doiciméadú ann. Déanfar clárú ar an athbhreithniú le daltaí agus a dtuismitheoirí chun a chinneadh an bhfuil deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta agus tuairimí na ndaltaí agus a dtuismitheoirí ina leith sin. Clárófar dáta gach ceann de na teagmhálacha seo agus an dáta ar cinneadh go bhfuil deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta. Déanfar aon teagmháil le seirbhísí/tacaíochtaí seachtracha a bhreacadh síos freisin.

Ba chóir na taifid seo a choinneáil i gcomhréir le polasaí um choimeád taifead na scoile agus ag teacht le rialacháin maidir le cosaint sonraí.

Sa chás go bhfuil Doiciméad Tacaíochta Scoláire ag scoláire, coimeadfar cóip den taifead le doiciméad tacaíochta an scoláire. Beidh sin ina chuidiú d'fhoireann tacaíochta daltaí na scoile, nuair is ann di, maidir le freagairt chomhsheasmhach, iomlánaíoch a thabhairt i dtaobh tacú le folláine na ndaltaí atá i gceist. Déanfar Plean Tacaíochta an Scoláire a nuashonrú chun straitéisí freagartha agus tacaíochtaí gaolmhara a chuimsiú.

An Próiseas Gearán

Mura bhfuil tuismitheoir sásta leis an gcaoi a ndeachaigh an scoil i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta, de réir na nósanna imeachta seo, treorófar iad chuig gnás gearán na scoile.

Má tá tuismitheoir míshásta leis an gcaoi ar láimhseáladh gearán, is féidir leis an tuismitheoir gearán a dhéanamh leis an Ombudsman do Leanaí má chreideann sé/sí go raibh tionchar diúltach ag gníomhaíochtaí na scoile ar an scoláire.

Is féidir teagmháil a dhéanamh le hOifig an Ombudsman do Leanaí ag ococomplaint@oco.ie

Mar achoimre, déanfar gach iompraíocht bhulaíochta a thaifeadadh. San áireamh ansin beidh an cineál iompraíochta, cá háit agus cathain a tharla sé, agus dáta na teagmhála le daltaí agus tuismitheoirí. Déanfar na gníomhaíochtaí agus na tacaíochtaí comhaontaithe chun dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta a dhoiciméadú. Más ábhar imní í an iompraíocht bhulaíochta maidir le cosaint leanaí déileálfar leis an gceist gan mhoill de réir Nósanna imeachta um Chumhdach Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna.

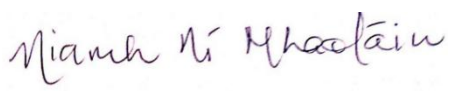
Mír D: Maoirseacht:

Cuirfidh an príomhoide uasdátú ar iompraíocht bhulaíochta i láthair ag gach cruinniú den Bhord Bainistíochta. San áireamh san uasdátú seo beidh líon na n-eachtraí iompraíochta bulaíochta a tuairiscíodh ón gcruinniú deireanach, líon na n-eachtraí leanúnacha agus líon iomlán na n-eachtraí ó thús na scoilbhliana. Sa chás gur tharla eachtraí iompraíochta bulaíochta, cuirfidh an príomhoide uasdátú ó bhéal ar fáil freisin lena n-áirítear nuair is ábhartha, eolas a bhaineann le treochtaí agus patrúin a aithníodh, straitéisí a úsáideadh chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus aon straitéisí níos leithne chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Níl eolas pearsanta ná aitheantais san uasdátú seo. Féach Caibidil 7 de ghnásanna Bí Cineálta.

Tá an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh gréasáin na scoile agus ina chóip chrua ach é a iarraidh. Tá leagan den pholasaí seo atá in oiriúint do dhaltaí ar taispeáint sa scoil agus tá sé ar fáil freisin ar ár suíomh gréasáin agus ina chóip chrua ach é a iarraidh.

Déanfar an polasaí seo agus a chur i bhfeidhm a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe agus is féidir tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an polasaí seo.

Sínithe: Dáta: 4ú Mean Fómhair
(Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta)

Sínithe: Dáta: 4ú Mean Fómhair

(Príomhoide)

